

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.011.01.2017
P/17/009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/009 – Skuteczność programów naprawczych jednostek samorządu terytorialnego
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontrolerzy	1. Jacek Tworkowski, Główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/93/2017 z dnia 6 czerwca 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Ewelina Lis, Główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/107/2017 z dnia 27 czerwca 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 2A-2B) 3. Ryszard Lewiński, Główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/92/2017 z dnia 6 czerwca 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 2C-2D)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Pątnów; Pątnów 48; 98-335 Pątnów, zwany dalej „Urzędem”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Olczyk, Wójt Gminy od 8 grudnia 2014 r.; wcześniej: Komisarz Rządowy dla Gminy Pątnów – Jacek Różański od 13 marca 2013 r. do 8 grudnia 2014 r., Edward Kiedos od 4 grudnia 2010 r. do 13 marca 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 3-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Realizacja *Programu postępowania naprawczego dla Gminy Pątnów na lata 2014 – 2016* (zwany dalej „programem naprawczym”) była w znacznej mierze skuteczna, miała pozytywny wpływ na odzyskanie płynności finansowej Gminy Pątnów (dalej: Gmina). W wyniku realizacji programu naprawczego w latach 2014 – 2016 Gmina uzyskała zdolność do terminowego regulowania zobowiązań. W 2014 r. spłaciła zobowiązania wymagalne z lat wcześniejszych i w latach 2015 – 2016 zobowiązania wymagalne nie wystąpiły. Gmina uzyskiwała w ww. latach nadwyżki budżetowe. Ich łączna wartość za lata 2014 – 2015 wyniosła 1.525.936,57 zł. W roku 2016 Gmina uzyskała dochody w wysokości 25.291.166,45 zł, które przewyższyły wydatki w kwocie 22.287.585,27 zł. Zobowiązania ogółem wynosiły 3.737.786,97 zł, przy czym zobowiązań wymagalnych nie było. Na rok 2017 Gmina zaplanowała uzyskanie dochodów ogółem w wysokości 26.378.147,44 zł i poniesienie wydatków ogółem w kwocie 26.547.112,44 zł.

Formalne braki w treści Programu naprawczego, dotyczące określenia efektów finansowych przedsięwzięć, nie wpłynęły na rezultat końcowy. Były jednak m.in. przyczyną negatywnego zaopiniowania Programu przez RIO.

Rada Gminy Pątnów w dniu 17 marca 2016 r., z uwagi na odzyskanie płynności finansowej, zdolność do terminowego regulowania zobowiązań, zachowanie relacji określonej w art. 242-244 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹ (dalej: UFP), uchyliła obowiązywanie programu naprawczego.

Gmina podczas realizacji programu naprawczego przestrzegała ograniczeń, w zakresie swojej działalności, wynikających z art. 240a ust. 5 i 6 UFP.

Wdrożenie programu naprawczego niewątpliwie przyczyniło się do poprawy sytuacji finansowej Gminy. W okresie obowiązywania programu naprawczego w latach 2014 – 2016, Gmina uzyskiwała nadwyżki budżetowe

Osiągnięte efekty finansowe były niższe od planowanych. Zaplanowano je na kwotę 1.961.821,0 zł, a zrealizowane efekty finansowe określono na 1.388.471,01 zł. Gmina uzyskała w całości lub w części zaplanowane efekty finansowe w wyniku realizacji sześciu z 12 działań:

- zmiany struktury jednostek oświatowych polegająca na dostosowaniu obecnego systemu do warunków demograficznych na terenie gminy Pątnów,
- uchylenie uchwały w sprawie diet dla sołtysów,
- zmiany regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy,
- ograniczenie godziny funkcjonowania oświetlenia ulicznego na terenie całej gminy,
- likwidacji Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół,
- podniesienie stawek podatku od nieruchomości.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ocena rzetelności przygotowania programów naprawczych, identyfikacja przyczyn pogorszenia się sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego.

Opis stanu faktycznego

1. Rada Gminy Pątnów 30 stycznia 2014 r. uchwaliła: budżet Gminy Pątnów na 2014 r²., i Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy (zwana dalej „WPFG”) na lata 2014 – 2023³ oraz podjęła uchwałę w sprawie zaciągnięcia pożyczki z budżetu państwa na rok 2014, z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego wynoszącego 5.431.723,70 zł, a także na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów w wysokości 1.318.276,30 zł.

(dowód: akta kontroli str. 13-56)

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi⁴, po rozpatrzeniu ww. uchwał Rady Gminy Pątnów, stwierdziła ich nieważność⁵:

- w przypadku WPFG z powodu naruszenia prawa, tj. art. 242 – 244 UFP,
- w sprawie zaciągnięcia pożyczki z budżetu państwa na rok 2014, z powodu naruszenia prawa, tj. art. 89 ust. 1 pkt 2 i 3 w związku z art. 212 ust. 1 pkt 4 oraz art. 224 ust. 1 UFP.

W przypadku uchwały w sprawie uchwalenia budżetu Gminy, Kolegium RIO wskazało na naruszenie prawa, tj. art. 242 – 244 UFP z powodu niezachowania relacji, o których mowa w ww. przepisach i nakazało usunąć tę nieprawidłowość w terminie do 19 marca 2014 r.

¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 (tekst jednolity) ze zm.

² Uchwała Rady Gminy Nr LVI/230/2014

³ Uchwała Rady Gminy Nr LVI/229/2014

⁴ Dalej zwana „RIO”.

⁵ Uchwała Nr 10/59/2014 Kolegium RIO z 7 marca 2014 r.

Z powyższych uchwał wynikało, że nie spełniona została zasada określona w art. 242 UFP, która nie pozwala uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe od dochodów bieżących powiększonych o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, a których Gmina Pątnów nie posiadała. Wobec niedotrzymania terminu, wyznaczonego przez RIO oraz nie usunięcia ww. nieprawidłowości, a także przestania przez Komisarza Rządowego Gminy Pątnów do RIO informacji o braku możliwości uchwalenia przez Gminę WPF i budżetu na 2014 r. zgodnie z zasadami, określonymi w art. 242 – 244 UFP, RIO stwierdziła nieważność uchwały LVI/230/2014 w sprawie uchwalenia budżetu, a odrębną uchwałą (Nr 11/67/2014 z 19 marca 2014 r.) wezwała Gminę do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego oraz przedłożenia go do RIO celem zaopiniowania, w terminie 45 dni od dnia otrzymania wezwania.

(dowód: akta kontroli str. 57-64 i 109)

Komisarz Rządowy, zgodnie z art. 240a ust. 2 UFP; opracował i uchwalił 8 maja 2014 r.⁶ *Program postępowania naprawczego dla Gminy Pątnów na lata 2014 – 2016* i przedłożył go RIO w ustawowo wymaganym terminie tj. 08.05.2014 r.

W programie przedstawiono analizę finansów Gminy, obejmującą lata 2008 – 2013 (w formie opisowej i tabelarycznej). W tabelach zaprezentowano w poszczególnych latach: uzyskane wielkości dochodów (ze wskazaniem ich źródeł i struktury) oraz wydatków (wg działów klasyfikacji budżetowej, z wyodrębnieniem wydatków na wynagrodzenia i ich pochodne, wydatków związanych z realizacją ich statutowych zadań, dotacji na zadania bieżące, świadczeń na rzecz osób fizycznych oraz wydatków majątkowych). W dalszej części programu naprawczego przedstawiono prognozę długu Gminy na lata 2008 – 2013.

Z analizy danych zamieszczonych w programie wynikało, że w latach 2008 – 2013 relacja kwoty długu do wykonanych dochodów budżetu wzrastała, ale w okresie 2008 – 209 nie przekraczała progu granicznego 60%, o którym mowa w art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku UFP. W 2011 r. wskaźnik długu wyniósł 103,97 %, a w latach następnych obniżał się. We wszystkich latach 2008 – 2013 występowały zobowiązania wymagalne, które w istotny sposób zwiększały kwotę długu. Z tego też powodu, zdaniem Gminy, należało podjąć działania, które pozwolą jej spłacić te zobowiązania i przywrócić płynność finansową.

Według informacji zawartych w programie – na trudną sytuację finansową Gminy, w czasie tworzenia programu naprawczego, składał się „szereg przyczyn, wśród których na pierwszym miejscu wymieniono wysokie zadłużenie gminy oraz wzrastające każdego roku wydatki związane z wykonywaniem zadań własnych Gminy z zakresu oświaty. Aktualna struktura sieci szkół generuje znaczące wydatki na wynagrodzenia i ich pochodne oraz wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań”.

(dowód: akta kontroli str. 65-108 i 111-113)

W dniu 15 lipca 2014 r. RIO przekazała Gminie uchwałę Kolegium RIO Nr 23/145/2014 z dnia 3 lipca 2014 r., dotyczącą ustalenia przez nią budżetu Gminy Pątnów na 2014 r. Przedmiotowy budżet opracowany został w oparciu o materiały zgromadzone w RIO, tj.: sprawozdania za 2013 r., projekt budżetu na 2014 r. złożony przez Gminę oraz dokumenty przesłane przez Gminę.

W ocenie Kolegium RIO, przyjęte wielkości budżetu pozwalały zachować wskaźniki wynikające z art. 243 UFP dla roku 2014.

(dowód: akta kontroli str. 116-142)

⁶ Uchwała Nr LXVI/256/2014 z dnia 8 maja 2014 r. w sprawie przyjęcia programu postępowania naprawczego dla gminy Pątnów na lata 2014 – 2016.

Budżety Gminy na rok 2015 i 2016, Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy na lata 2015 – 2024 oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy na lata 2016 – 2024 uchwalone były przez Radę Gminy z zachowaniem relacji określonych w art. 242 – 244 UFP⁷.

(dowód: akta kontroli str. 143-214, 936-955 i 985-1004)

W dniu 17 marca 2016 r. Rada Gminy podjęła uchwałę, na mocy której uchylono przedmiotowy Program naprawczy, uchwalony 8 maja 2014 r. W uzasadnieniu do uchwały stwierdzono, że w 2015 r. Gminie udało się zrealizować cele, jakimi było: odzyskanie płynności finansowej, zdolności do terminowego regulowania zobowiązań, zachowanie relacji określonej w art. 242 – 244 UFP oraz utrzymanie w długim okresie czasu nadwyżki budżetu, która będzie przeznaczona na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych, kredytów i pożyczek.

(dowód: akta kontroli str. 215-216)

2. Przyczyną pogorszenia się sytuacji finansowej Gminy i w konsekwencji konieczności objęcia jej programem postępowania naprawczego w 2014 r., było przede wszystkim wysokie zadłużenie. Gmina na skutek podejmowanych inwestycji w latach od 2009 do 2012 ponosiła duże wydatki majątkowe, zadłużając się, zwiększając zobowiązania, w tym zobowiązania wymagalne. Wydatki na obsługę długu, rosły w latach 2010 – 2012, będąc wynikiem wzrostu wartości zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek oraz z tytułu emisji obligacji.

Przy czym już na koniec roku 2009 Gmina posiadała zobowiązania ogółem w wysokości 5.592,6 tys. zł, w tym zobowiązania wymagalne 979,1 tys. zł. Gmina nie była w stanie spłacać swoich zobowiązań w wyznaczonych terminach.

Inną, istotną przyczyną pogorszenia się sytuacji finansowej były wysokie wydatki bieżące, związane z utrzymaniem oświaty, której struktura generowała znaczne wydatki na wynagrodzenia i pochodne od nich.

(dowód: akta kontroli str. 68-97 i 217 - 499)

3. Program naprawczy został przygotowany przez Komisarza Rządowego, będącego jednocześnie organem stanowiącym oraz zarządem Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 1238 - 1261)

Program naprawczy zawierał analizę finansów Gminy w formie opisowej i tabelarycznej, obejmującą lata 2008 – 2013. W tabelach przedstawiono dla poszczególnych lat wielkości dochodów (ze wskazaniem ich źródeł oraz struktury) oraz wydatków wg działów klasyfikacji budżetowej. W dalszej części Programu przedstawiono kształtowanie się długu Gminy w latach jak wyżej, z którego wynikało, że relacja kwoty długu do wykonanych dochodów budżetu wzrosła znacząco w roku 2010, osiągając w roku 2011 wynik 103,97%. We wszystkich ww. latach występowały zobowiązania wymagalne, znacząco zwiększając dług, który obok wzrastających z roku na rok wydatków na oświatę, był głównym powodem ówczesnej trudnej sytuacji finansowej Gminy.

Program naprawczy zawierał także plan 12 przedsięwzięć naprawczych wraz z harmonogramem ich wprowadzenia oraz przewidywane efekty finansowe dla 7

⁷ Projekt budżetu Gminy na rok 2015 z autopoprawką został zaopiniowany przez RIO z istotnymi uwagami, które dotyczyły konieczności dokonania analizy wielkości budżetowych, mających wpływ na kształtowanie się wskaźników spłat zadłużenia, które w latach 2016 i 2017 przekroczyły dopuszczalny poziom spłat, wyliczony w oparciu o plan trzech kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy, a zawartych w WPF. Gmina dokonała analizy i wprowadziła stosowne zmiany w projekcie budżetu i WPF, powodując spełnienie warunków, o których mowa w art. 243 UFP. Rada Gminy 26 stycznia 2015 r. podjęła uchwały: nr IV/15/15 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy na lata 2015 – 2024 oraz nr IV/16/15 w sprawie uchwalenia budżetu gminy Państw na 2015 r.

Projekt budżetu Gminy na rok 2016 oraz WPF na lata 2016 – 2024 zostały zaopiniowane przez RIO pozytywnie. Również prawidłowość planowanej kwoty długu, wynikającej z zaciągniętych zobowiązań Gminy, RIO zaopiniowało pozytywnie.

przedsięwzięć. W programie naprawczym nie wskazano metodologii wyliczania wartości uzyskanych efektów finansowych dla 1 z tych działań.

Program naprawczy został przedłożony RIO, która zaopiniowała go negatywnie, wskazując na niewystarczającą jej zdaniem szczegółowość opracowania.

(dowód: akta kontroli str. 66-108 i 111-115)

Program naprawczy zawierał 12 przedsięwzięć⁸, a na etapie jego realizacji nie korzystano z zewnętrznych usług doradczych.

(dowód: akta kontroli str. 65 -108, 1021, 1233-1237)

W Programie naprawczym zawarto także ograniczenia określone w art. 240a ust. 5 i 6 UFP.

(dowód: akta kontroli str. 86)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁹ działalność kontrolowanej jednostki w zakresie opracowania programu naprawczego i wskazuje, iż program zawierał wymagane elementy, choć zdaniem RIO nie były one wystarczająco uszczegółowione.

2. Ocena sposobu wdrożenia zaplanowanych działań i stopnia osiągnięcia efektów określonych w założeniach programów naprawczych.

Opis stanu faktycznego

1. W Urzędzie Gminy nie ustanowiono odrębnych mechanizmów kontrolnych ani wewnętrznych procedur określających sposób monitorowania efektów programu naprawczego.

(dowód: akta kontroli str. 65-108, 1233-1241)

Wójt Gminy wyjaśnił, iż „(...)nie ustanowiono procedur określających sposób monitorowania realizacji programu naprawczego. Komisarz Rządowy a później osobiście monitorowałem na bieżąco realizację programu naprawczego, lecz w tym zakresie nie powstawała żadna dokumentacja”.

(dowód: akta kontroli str. 1233-1237)

2. W programie naprawczym zawarto 12 przedsięwzięć, z których pięć wymagało podjęcia uchwał przez Radę Gminy. Rada Gminy podjęła stosowne uchwały.

(dowód: akta kontroli str. 65-108)

3. Opis uzyskanych efektów poszczególnych przedsięwzięć, zaprezentowano poniżej:

- a) Przedsięwzięcie nr 1 – Zmiana struktury jednostek oświatowych polegająca na dostosowaniu obecnego systemu do warunków demograficznych na terenie gminy Państwów polegająca na przekształceniu z dniem 31 sierpnia 2014 r. trzech szkół

⁸ Przedsięwzięcia wg harmonogramu: 1. Zmiana struktury Państwów (2014) – w nawiasie czas realizacji wg harmonogramu, 2. Uchylenie uchwały w sprawie diet dla sołtysów (2014-2016), 3. Zmiana regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy (2014), 4. Odzyskanie zaległości podatkowych, zaległości za wynajem mieszkań, zaległości opłat za wodę, zaległości za użytkowanie wieczyste oraz opłat za gospodarowanie odpadów komunalnych (2014-2016), 5. Uszczelnienie systemu podatkowego (2014-2016), 6. Ograniczenie inwestycji do najpilniejszych lub poprzedzonych wcześniejszymi umowami (2014-2016), 7. Podjęcie uchwał w sprawie ustalenia stawek procentowych opłaty adiacenckiej (2014), 8. Sprzedaż nieruchomości będących w posiadaniu gminy (2014), 9. Sprzedaż nieruchomości gminnych (2014), 10. Ograniczenie godziny funkcjonowania oświetlenia ulicznego na terenie całej gminy (2014-2016), 11. W 2014 roku wraz z reorganizacją sieci szkół likwidacja Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół (2014-2016), 12. Podniesienie stawek podatku od nieruchomości (2014-2016). Ponadto w programie określono przedsięwzięcie „Restrukturyzacja zadłużenia Gminy, poprzez dostosowanie terminów wykupu obligacji do możliwości finansowych budżetu”, którego nie ujęto w harmonogramie.

⁹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny cząstkowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, należy zastosować ocenę opisową.

podstawowych. Osiągnięto oszczędności w wysokości 589.385,61 zł przy zaplanowanych oszczędnościach w wysokości 992.000,00 zł. Wójt wskazał, iż oszczędności zostały uzyskane w związku z likwidacją sześciu etatów nauczycielskich w roku 2014 (oszczędność w 2014 r. 147.848,04 zł i 362.374,57 zł) i w wyniku odejścia trzech nauczycieli na emerytury (oszczędność 79.163,0 zł).
(dowód: akta kontroli str. 65-108, 1242-1271)

b) Przedsięwzięcie nr 2 Uchylenie uchwały w sprawie diet dla sołtysów. Z tego tytułu uzyskano efekty finansowe w postaci zmniejszenia wydatków w wysokości 28.800,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 1262 - 1271)

c) Przedsięwzięcie nr 3 Zmiana regulaminu organizacyjnego. Zostały uzyskane oszczędności w związku z likwidacją dwóch stanowisk pracy w łącznej kwocie 77.344,66 zł rocznie, co przez okres lat 2015-2016 dało oszczędności 154.689,32. Zaplanowane oszczędności wg programu naprawczego miały wynieść 169.230 zł.

(dowód: akta kontroli str. 65-108, 1242 - 1271)

d) Dla pięciu przedsięwzięć: nr 4 - *Odzyskanie zaległości podatkowych, zaległości za wynajem mieszkań, zaległości opłat za wodę, zaległości za użytkowanie wieczyste oraz opłat za gospodarowanie odpadów komunalnych*, nr 5 - *Uszczelnienie systemu podatkowego*, nr 6 - *Ograniczenie inwestycji do najpilniejszych lub poprzedzonych wcześniejszymi umowami*, nr 7 - *Podjęcie uchwał w sprawie ustalenia stawek procentowych opłaty adiacenckiej* i nr 9 - *Sprzedaż nieruchomości gminnych*, Gmina nie zwymiarowała finansowych efektów ich realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 65-108,1233-1241)

e) Przedsięwzięcie nr 8 *Sprzedaż ruchomości będących w posiadaniu gminy* nie zostało zrealizowane. Gmina nie uzyskała żadnych przychodów ze sprzedaży ruchomości gminnych przy planowanych przychodach w wysokości 34.000,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 65 – 108, 1238-1241, 1262 - 1271)

Skarbnik Urzędu Gminy wyjaśniła, iż po przeanalizowaniu planowanych do uzyskania dochodów, uznano, że pozyskane ze sprzedaży środki będą niskie w stosunku do wykorzystania sprzętu przy bieżących pracach związanych z gospodarką komunalną wykonywaną przez Urząd na terenie Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 1262 - 1271)

f) Przedsięwzięcie Nr 10 Ograniczenie godzin funkcjonowania oświetlenia ulicznego na terenie gminy. Zostały uzyskane oszczędności w kwocie 166 545,08 zł przy zaplanowanych oszczędnościach 209 736,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 65-108, 1242-1261)

Zakładana liczba godzin wyłączenia oświetlenia wynosiła 150, natomiast zrealizowano 120.

(dowód: akta kontroli str. 1242-1261)

g) Nr 11: W 2014 roku wraz z reorganizacją sieci szkół zlikwidowany zostanie Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół. Uzyskano oszczędności o wartości 219 300,00 zł przy zaplanowanych 350 000,00 zł.

W latach 2015 – 2016 nie osiągnięto w pełni efektów reorganizacji szkół, ponieważ w programie naprawczym do obliczenia efektów finansowych wliczono koszty związane z obsługą i funkcjonowaniem Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół, a w rzeczywistości po włączeniu go w struktury Urzędu Gminy dla wspólnej obsługi szkół, koszty te były dalej ponoszone.

(dowód: akta kontroli str. 1242-1261)

- h) Nr 12 *Podniesienie stawek podatku od nieruchomości*. Gmina wskazała, iż zwiększenie dochodów, na skutek realizacji tego zadania wyniosło 229.751,00 zł, przy zaplanowanych dochodach 212.055,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 65-108, 1242-1261)

Ponadto w programie naprawczym zawarto przedsięwzięcie Restrukturyzacja zadłużenia Gminy, poprzez dostosowanie terminów wykupu obligacji do możliwości finansowych budżetu. Nie zostało to ujęte w harmonogramie działań naprawczych, co wynika z jego specyfiki.

(dowód: akta kontroli str. 65-108)

4. Gmina Pątnów przestrzegała ustawowych ograniczeń wynikających z przyjęcia programu naprawczego określonych w art. 240a ust. 5 i 6 UFP tj.
- nie podejmowała nowych inwestycji finansowanych kredytem, pożyczką lub emisją papierów wartościowych;
 - nie udzielała pomocy finansowej innym jednostkom samorządu terytorialnego;
 - nie udzielała poręczeń, gwarancji i pożyczek;
 - nie ponosiła wydatków na promocję jednostki;
 - nie tworzyła funduszu sołeckiego;
 - ograniczała realizację zadań innych niż obligatoryjne, finansowanych ze środków własnych;
 - nie przekraczała kwoty wydatków na diety radnych oraz na wynagrodzenie zarządu jednostki samorządu terytorialnego, z roku poprzedzającego rok, w którym została podjęta uchwała w sprawie programu postępowania naprawczego.
- (dowód: akta kontroli str. 1233 – 1241, 1510 – 1558 i 1578)

5. Ponadto wprowadzono do stosowania w roku 2015 regulamin udzielania zamówień publicznych, w zakresie zakupu usług, dostaw i robót budowlanych do kwoty 30.000 euro oraz skrócono z 3 do 2 miesięcy termin rozliczeń z tytułu dostarczania wody, co przyspiesza wpływ dochodów Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 1559 - 1577)

6. Gmina w latach 2014 – 2015 ograniczyła wydatki majątkowe, uzyskała nadwyżkę budżetową w łącznej kwocie 1.525.936.57 zł, nastąpił wzrost dochodów własnych w stosunku do wykonania budżetu w roku 2013 o 17,6% w 2014 r. i o 17,3% w 2015 r. Sukcesywnie wzrastały dochody bieżące Gminy. Powyższe spowodowało, iż Gmina na koniec roku 2015 osiągnęła relacje określone w 242 i 243 ust. 1 UFP wymagane do uchwalenia budżetu gminy na rok 2016.

(dowód: akta kontroli str. 481-499)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

NIK ocenia pozytywnie działalność Gminy w zbadanym wyżej zakresie.

W związku z realizacją programu naprawczego Gmina uzyskała nadwyżkę dochodów nad wydatkami, co pozwoliło ograniczyć zobowiązania wymagalne do zera na koniec 2016 r. Realizacja programu przyniosła wzrost dochodów o 103.704,37 zł i zmniejszenie wydatków o 1.155.821,03 zł, co łącznie stanowiło co najmniej 64,2% zaplanowanych w programie naprawczym efektów finansowych i doprowadziło do zrównoważenia dochodów i wydatków oraz spłaty zobowiązań wymagalnych.. Gmina podczas realizacji programu naprawczego przestrzegała ograniczeń, w zakresie swojej działalności, wynikających z art. 240a ust. 5 i 6 UFP.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, nie przedstawia wniosków i zaleceń pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, dnia ..4..... sierpnia 2017 r.

Kontroler
Jacek Tworkowski
Główny specjalista k. p.

Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi

Dyrektor

Podpis

